

Samenwerking (passend) onderwijs en jeugdhulp in de gemeenten Schiedam en Vlaardingen

Onderzoek van de rekenkamercommissie Schiedam-Vlaardingen

Bestuurlijke nota

Inhoud

1	Inleiding en vraagstelling.....	4
2	Conclusies.....	5
3	Aanbevelingen.....	9
4	Bestuurlijke reacties.....	10
5	Nawoord rekenkamercommissie	20
	Nota van Bevindingen	21

1 Inleiding en vraagstelling

Een goede afstemming en samenwerking tussen de jeugdhulp en het onderwijs zou kunnen bijdragen aan het bieden van passende en integrale ondersteuning aan jongeren en hun ouders. De Rekenkamercommissie (RKC) Schiedam-Vlaardingen wil de gemeenteraden daarom meer inzicht geven in hoe het onderwijs en de jeugdhulp in de gemeenten Schiedam en Vlaardingen met elkaar samenwerken en meer handvatten bieden qua sturing en beleid op de samenwerking tussen deze twee domeinen. Tegen deze achtergrond heeft de RKC Schiedam-Vlaardingen het Verwey-Jonker Instituut de opdracht gegeven om in beide gemeenten een onderzoek te doen naar de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. In onderstaand kader is de voor het onderzoek geformuleerde hoofdvraag te zien.

Hoofdvraag

In hoeverre is/wordt de samenwerking tussen (passend) onderwijs en jeugdhulp zo vormgegeven en gefaciliteerd dat kinderen in v(s)o en mbo die te maken hebben met problemen of ondersteuningsbehoeften die beide domeinen raken, passende en integrale hulp krijgen? Op welke wijze sturen de gemeenten op deze samenwerking en in hoeverre is deze sturing doeltreffend?

Toelichting op de hoofdvraag

We gaan in dit onderzoek in op de leeftijdsgroep van 12 tot 18 jaar. Het primair onderwijs (po) is niet meegenomen in dit onderzoek. Deze keuze is gemaakt vanuit de veronderstelling dat de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp in het voortgezet onderwijs (vo), voortgezet speciaal onderwijs (vso) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo) minder vanzelfsprekend is dan in het basisonderwijs. Daarnaast is het gebruik van jeugdhulp onder vo-leerlingen in de twee gemeenten relatief gezien groter dan onder de basisschoolleerlingen.¹

Een centraal begrip in de hoofdvraag is passende en integrale jeugdhulp. In dit onderzoek is dit gedefinieerd als jeugdhulp die zo licht mogelijk is, die direct intensief is als dat nodig is, die wordt geboden vanuit het principe ‘één gezin, één plan’, en waarbij deskundigheid vanuit verschillende specialisten en sectoren optimaal wordt benut (Verheijden & De Lange, 2016).

Jeugdhulp is een verzamelterm die gebruikt wordt voor een grote diversiteit aan hulp en ondersteuning aan jeugdigen en hun ouders. Voorbeelden zijn ambulante hulp door een wijkteam bij opvoedingsvraagstukken, specialistische hulp bij ggz-problematiek, pleegzorg als jongeren uit huis zijn geplaatst, en behandeling van jongeren in een instelling. Samen met jeugdbescherming en jeugdreclassering vormt jeugdhulp de overkoepelende jeugdzorg². Het gedwongen kader (jeugdbescherming en jeugdreclassering) laten we in dit onderzoek buiten beschouwing.

¹ Het speciaal basisonderwijs in Vlaardingen vormt daarop een uitzondering. Voor de vergelijking tussen typen onderwijs en jeugdhulp: <https://monitoraoj.nl/jeugdzorggebruik-en-onderwijs/#>

² <https://www.nji.nl/nl/Kennis/Publicaties/Wat-is-het-verschil-tussen-jeugdzorg-en-jeugdhulp>

2 Conclusies

In de Nota van Bevindingen beschrijven we hoe in de gemeenten Schiedam en Vlaardingen de afstemming en samenwerking verloopt tussen de domeinen onderwijs en jeugdhulp op basis van een vooraf opgesteld normenkader. In dit hoofdstuk beantwoorden we de hoofdvraag van het onderzoek:

In hoeverre is/wordt de samenwerking tussen (passend) onderwijs en jeugdhulp zo vormgegeven en gefaciliteerd dat kinderen in v(s)o en mbo die te maken hebben met problemen of ondersteuningsbehoeften die beide domeinen raken, passende en integrale hulp krijgen? Op welke wijze sturen de gemeenten op deze samenwerking en in hoeverre is deze sturing doeltreffend?

Na de beantwoording van de hoofdvraag doen we in hoofdstuk 3 aanbevelingen om de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in de gemeenten te bevorderen.

Het realiseren van passende en integrale hulp lukt bij lichte problematiek, veel minder bij complexe hulpvragen

De onderwijs- en jeugdhulpprofessionals zien een duidelijke meerwaarde van onderlinge samenwerking. Het draagt volgens hen bij aan het kunnen bieden van passende en integrale hulp. Onderwijs- en jeugdhulpprofessionals zoeken elkaar op casusniveau dan ook regelmatig op. Wanneer het gaat om relatief eenvoudige hulpvragen verloopt de samenwerking goed. Denk hierbij aan hulpvragen die door de gezinsspecialisten kunnen worden aangepakt binnen de onderwijscontext en aan lichte hulpvragen die via ouders bij de jeugdhulp terecht zijn gekomen en waarover de jeugdhulpprofessional even wil afstemmen met een leerkracht. Juist bij complexe hulpvragen die vragen om hulp in meerdere contexten en dus om een intensievere samenwerking tussen het onderwijs en de (specialistische) jeugdhulp, ontstaan problemen in de samenwerking. Vanwege het ontbreken van duidelijke kaders over wie welke hulp verleent, wie de regie voert en vanuit welk budget (onderwijs of jeugdhulp) de hulp wordt betaald, duurde het in sommige gevallen maanden totdat een jongeren de hulp krijgt die hij of zij nodig heeft. Het is dan afhankelijk van de betrokken professionals hoe de samenwerking verloopt en in hoeverre passende en integrale hulp geboden kan worden aan jongeren en hun ouders.

Dat hangt voor een belangrijk deel samen met de beperkte afspraken over samenwerking ...

Binnen de gemeenten Schiedam en Vlaardingen bestaan in zeer beperkte mate afspraken over de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. De gemeenten hebben met welzijnsorganisatie Minters en jeugdhulporganisatie Enver afspraken gemaakt over de inzet van hun gezinsspecialisten op middelbare scholen. De gezinsspecialist is onderdeel van het ondersteuningsteam (samen met een zorgcoördinator en oos) en vormt een verbinding met het wijkteam. Dit gaat om lichte vormen van jeugdhulp binnen de context van het onderwijs of een eventuele doorverwijzingen richting wijkteams. Concrete en meetbare afspraken over de doelen van de samenwerking en wie wat doet om deze doelen te bereiken ontbreken. Zo zijn er geen afspraken over het uitwisselen van privacygevoelige informatie over jongeren of over de evaluatie van de samenwerking. Waar wel afspraken zijn gemaakt tussen gemeente en jeugdhulporganisaties blijken praktijkprofessionals hier niet van op de hoogte.

Hoewel vanuit de gemeenten dus in zeer beperkte mate concrete afspraken zijn gemaakt over de samenwerking, heeft er wel enige onderlinge afstemming plaats tussen de domeinen onderwijs en jeugdhulp. Dit gebeurt onder andere in overlegstructuren als het REA, LEA en OOGO. Ook zijn er regelmatig overleggen tussen het samenwerkingsverband, v(s)o-scholen en de gemeenten.

... en met de beperkte sturing van de gemeenten daarop

Binnen de gemeenten zijn geen concrete afspraken gemaakt over de samenwerking. Daardoor kunnen ze ook niet doeltreffend sturen op de samenwerking. Bestuurders en managers van zowel onderwijs- als jeugdhulporganisaties ervaren ook bijna geen sturing van de gemeenten op de samenwerking. De mbo's kopen zelf hun ondersteuning in, waardoor de gemeenten hier ook geen rol spelen bij de lichte ondersteuningsvragen.

De gemeente Schiedam en Vlaardingen zijn van mening dat ze een faciliterende en ondersteunende rol hebben in de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Ze nemen het initiatief om overleggen te organiseren. Deze overleggen zijn evenwel vaak alleen bedoeld voor het onderwijsveld, waardoor er geen gezamenlijke overleggen met jeugdhulp en het onderwijs zijn.

Beide gemeenten hebben wel ambities en doelen geformuleerd om de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp vorm te geven, maar deze moeten nog vertaald worden naar concrete en meetbare afspraken. Bij de herijking van de inkoop jeugdhulp is de samenwerking met onderwijs als bouwsteen genoemd en worden zowel onderwijs- als jeugdhulporganisaties betrokken bij het proces.

Bevorderende factoren samenwerking: gezinsspecialist en gezamenlijk beeld passende en integrale hulp

Een bevorderende factor voor de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp is het werk van de meeste gezinsspecialisten van Minters. De gezinsspecialisten zijn de verbindende schakel tussen het onderwijs en de jeugdhulp als het gaat om eenvoudige hulpvragen die binnen de school of door een jeugdhulpverlener vanuit het wijkteam kunnen worden opgepakt. Over hun werk bestaat doorgaans tevredenheid.

Een tweede bevorderende factor is dat alle betrokkenen - wethouders, de beleidsadviseurs van de gemeente, de managers en professionals van de jeugdhulp- en onderwijsorganisaties - hetzelfde beeld hebben over bij passende en integrale hulp. Bovendien denken zij allen dat de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp eraan bij kan dragen dat passende en integrale hulp geboden wordt. Daarnaast streven alle professionals hetzelfde doel na, namelijk een positieve ontwikkeling van de jongeren in Schiedam en Vlaardingen.

Tot slot wordt het als positief beschouwd dat de gemeenten recent stappen hebben gezet om de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp te verbeteren en dat partijen uit het veld betrokken worden bij het nadenken over en uitvoeren van deze planning.

Belemmerende factor samenwerking 1: wettelijke en institutionele kaders

De drempels om te gaan samenwerken hebben vooral te maken met de wettelijke kaders en de wijze waarop het onderwijs en de jeugdhulp zijn georganiseerd en gefinancierd. Het gaat dus om een complexe institutionele context waarin de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp vorm moet krijgen. Daarbij is het de vraag in welke mate de gemeenten deze belemmeringen zelf kunnen beïnvloeden. Het ligt voor de hand te liggen dat de gemeenten de onderwijs- en jeugdhulpsector zo goed mogelijk ondersteunen en stimuleren om ondanks deze belemmeringen gezamenlijk passende en integrale hulp te bieden aan leerlingen en hun ouders.

Hieronder volgen enkele voorbeelden van de wijze waarop de institutionele context de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in de gemeenten beïnvloedt:

- Specialistische jeugdhulp kan alleen plaatsvinden als de jongere en/of ouders zichzelf hebben gemeld bij de jeugdhulp, een hulpvraag hebben geformuleerd en toestemming hebben gegeven dat de jongere ondersteuning krijgt, of als de jeugdhulp gedwongen plaatsvindt. Hierdoor kunnen jeugdhulpverleners niet bij iedere jongere waarvan op school wordt gesignaleerd dat deze jeugdhulp nodig heeft, starten met het samen met de school geven van deze hulp, ook als . de

onderwijsprofessional en de jeugdhulpverlener samen het belang hiervan zien. Ook de terugkoppeling van een behandeling door de jeugdhulp naar een school kan daardoor niet altijd plaatsvinden.

- De financiering van jeugdhulp is verbonden aan postcodes. Wanneer een jongere woont in de ene gemeente, naar school gaat in de andere gemeente én de hulpvraag via de school bij de jeugdhulp is beland, ontstaat er regelmatig een discussie over welke gemeente de geboden jeugdhulp moet financieren, ook als dit binnen de MVS-gemeenten is. Dergelijke discussies blijken de start van de hulpverlening te vertragen.
- In beide gemeenten werkt een groot aantal jeugdhulporganisaties. Dit is nodig om bij iedere hulpvraag de best passende hulp te kunnen bieden. Onderwijsprofessionals ervaren het grote aantal jeugdhulporganisaties echter ook als een belemmering om met de juiste organisatie – en daarbinnen met de juiste persoon - in contact te komen.
- De grote hoeveelheid onderwijs- en jeugdhulporganisaties maakt het ook lastig om overkoepelende afspraken te maken tussen onderwijs en jeugdhulp. Het blijkt onmogelijk om met een dergelijk aantal organisaties afspraken te maken over de samenwerking met het onderwijs of de jeugdhulp.
- De onderwijsorganisaties hebben een regionale functie en vallen bovendien niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit maakt het voor de gemeente moeilijk om de v(s)o-scholen en de mbo's in de regio aan te sturen en te stimuleren om samen te werken met jeugdhulp. Dit geldt in het bijzonder voor het mbo.

Belemmerende factor samenwerking 2: onduidelijkheid over rollen en taken

Daarnaast belemmeren of frustreren onduidelijkheden over de regievoering, taakverdeling en uitwisseling van privacygevoelige informatie en de wachtlijsten bij specialistische hulp de samenwerking op casusniveau.

- Er heerst onduidelijkheid over wie op casusniveau de regie heeft en wie de regie wil pakken. Vooral bij complexe problematiek is het onduidelijk bij welke professional de regie ligt, waardoor het regelmatig voorkomt dat niemand de regie pakt. Hulpverlening komt traag van de grond omdat mensen naar elkaar wijzen.
- Er heerst onduidelijkheid over welke informatie gedeeld mag worden tussen de onderwijs- en jeugdhulporganisaties. Dit belemmert de samenwerking en levert onderlinge frustraties op.
- Er heerst onduidelijkheid over wie welke taken op zich neemt. De verantwoordelijkheden zijn op papier duidelijk gescheiden, maar dat blijkt in de praktijk diffuser. Zo komt de thuissituatie snel ter sprake wanneer onderwijsprofessionals op school in gesprek gaan met een kind, terwijl hier juist de competentie van de jeugdhulp van waarde kan zijn.
- Bij de specialistische jeugdhulp in Schiedam en Vlaardingen zijn lange wachtlijsten. Dit draagt bij aan de ontevredenheid over de jeugdhulp bij het onderwijs en daarmee niet aan de bereidheid tot samenwerking met de jeugdhulp.
- Er is soms discussie over waar de financiering vandaan moet komen. Het is geregeld onduidelijk welke ondersteuning door het onderwijs moet worden betaald en welke ondersteuning door de jeugdhulp. Daardoor stagneert hulp en belemmert het de samenwerking.

Draagvlak voor de verbetering samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp

Twee factoren in de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp in Schiedam en Vlaardingen bieden mogelijkheden om tot een betere samenwerking te komen en daarmee tot het bieden van passende en integrale hulp voor jongeren en hun ouders. De eerste factor is dat vanuit beide sectoren en op alle niveaus draagvlak is voor samenwerking. Zowel het onderwijs als de jeugdhulp zien samenwerking als een van de voorwaarden om leerlingen en hun ouders de hulp te geven die zij nodig hebben, met de kanttekening dat dit tijd en geld kost. De tweede factor is dat de gemeenten, organisaties en professionals de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp verder willen ontwikkelen. De gemeenten hebben hun ambities verwerkt in beleidsplannen en er vinden gesprekken plaats

op bestuurlijk en strategisch niveau, wat een basis biedt voor het maken van concrete afspraken over de samenwerking in de praktijk.

Samenvattend: het kan en het moet beter

We concluderen dat er binnen de gemeenten Schiedam en Vlaardingen maar heel beperkt afspraken zijn over de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulporganisaties. De afspraken die er zijn gaan over de relatief eenvoudige hulpvragen die binnen een ondersteuningsteam op een vo-school of een wijkteam opgepakt kunnen worden. In deze gevallen kan er passende en integrale hulp geboden worden. Voor de complexere problematiek ontbreken kaders over wie regie voert en wie betaalt. Terwijl juist in deze gevallen de meerwaarde van samenwerking tussen de domeinen onderwijs en jeugdhulp groot is, kan niet altijd passende en integrale hulp geboden kan worden. Beide gemeenten hebben wel ambities om de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs te verbeteren, waarbij de verschillende partijen betrokken worden.

3 Aanbevelingen

Op basis van deze conclusies beveelt de RKC beide raden aan:

1. om de colleges te stimuleren om in te zetten op het inrichten van de samenwerking volgens het netwerk- of integrale model (zie Van der Grinten et al., 2018, zie par 3.3. van de Nota van Bevin- dingen). Op dit moment kenmerkt de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in de ge- meenten Schiedam en Vlaardingen zich door volgtijdelijkheid van beide domeinen in de hulpverle- ning. Dit wordt ook wel het ketenmodel genoemd. Het netwerk- en integrale model worden lan- delijk ervaren als een meerwaarde en scoren hoger op werkzame factoren in de samenwerking, zoals een gezamenlijke visie. Het betrekken van de verschillende betrokkenen bij de invulling van de nieuwe inkoop van de jeugdhulp is hier een eerste stap in.
2. om de colleges ertoe te bewegen een (nog) sterker faciliterende rol te spelen door ervoor te zor- gen dat professionals uit de onderwijs – en jeugdhulpwereld elkaar beter leren kennen en meer zicht en kennis krijgen van elkaars domeinen, taken en (on)mogelijkheden. Professionals hebben *behoefte aan meer gezamenlijke overleggen. Uitwisseling over en kennis van elkaars professio- nele waarden en kaders, werkwijzen, en handelingsperspectieven versterkt* het onderlinge ver- trouwen. Gemeenten kunnen dit vertrouwen verder stimuleren door ervoor te zorgen dat par- tijen hun taken goed kunnen uitvoeren, te stimuleren dat ze vertrouwen krijgen in elkaars des- kundigheid, te investeren in persoonlijk contact tussen organisaties, ervoor te zorgen dat partijen zich aan onderlinge afspraken houden en ervoor te zorgen dat partijen elkaar inzicht geven in hun werkwijze (Van der Grinten et al., 2018).
3. om de colleges te vragen om met onderwijs- en jeugdhulporganisaties gezamenlijke richtlijnen opstellen over het delen van privacygevoelige informatie en over afspraken omtrent casusregie. Voor het opstellen van richtlijnen kan gekeken worden naar goede voorbeelden in andere ge- meenten. Dit verbetert de mogelijkheden om tijdig passende en integrale hulp te bieden en leidt tot een efficiëntere werkwijze.
4. de colleges te vragen om, samen met schoolbesturen en het samenwerkingsverband, richtlijnen op te stellen voor de financieringsarrangementen rond casussen waarbij zowel het onderwijs als de jeugdhulp betrokken zijn.
5. het mogelijk te maken dat meer van de door de gemeente aangeboden preventieve ondersteu- ning beschikbaar te maken op vo-scholen – denk aan sociale vaardigheidstrainingen. Volgens pro- fessionals is de stap voor jongeren en ouders om van een ondersteuningsaanbod gebruik te ma- ken kleiner als het dichtbij – lees: op school - georganiseerd wordt.

De aanbevelingen 1 tot en met 3 zijn eenvoudiger te realiseren indien het aantal jeugdhulpaanbie- ders dat beschikbaar is drastisch wordt teruggedrongen. Het maakt het speelveld voor (de professio- nals in) het onderwijs overzichtelijker (aanbeveling 2). Daarnaast zal het realiseren van een netwerk- of integraal samenwerkingsmodel (aanbeveling 1) en van het opstellen van een richtlijn over het de- len van privacygevoelige informatie en over casusregie (aanbeveling 3) in zo'n speelveld makkelijker zijn. De Rekenkamercommissie realiseert zich dat dit de wijze van inkoop direct raakt en dat daarbij ook andere overwegingen een rol spelen.

4 Bestuurlijke reacties

**gemeente
Schiedam**

gemeente Schiedam
team Jeugd en Onderwijs

Stadskantoor, Stadserf 1
Postbus 1501
3100 EA Schiedam

14 010
schiedam.nl

Rekenkamercommissie
Schiedam-Vlaardingen
Postbus 1002
3130 EB VLAARDINGEN

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
	21UIT00505	4 februari 2021
Uw brief van	Doorkiesnummer	E-mail
7 januari 2021	010-2191449	l.v.ballegooijen@schiedam.nl

Onderwerp

Bestuurlijke reactie rekenkameronderzoek Jeugdhulp & Onderwijs

Geachte heer, mevrouw,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van uw onderzoeksrapport "*Samenwerking (passend) onderwijs en jeugdhulp in de gemeenten Schiedam en Vlaardingen*". Het onderzoek behandelt een belangrijk, complex en actueel thema. Hierbij geven wij gevolg aan uw verzoek bestuurlijk te reageren op de conclusies en aanbevelingen uit uw onderzoeksrapport.

Het verbeteren van de aansluiting tussen jeugdhulp- en onderwijsondersteuning is een belangrijke doelstelling van ons college én een terugkerend onderwerp in de gesprekken met het onderwijs. Ook in de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond hebben wij hier veel aandacht voor. Naast het feit dat het onderdeel is van onze gezamenlijke ontwikkelagenda aansluiting jeugdhulp en onderwijs, waar ingezet wordt op rolverduidelijking en afstemmingsafspraken, is het versterken van de positie van het onderwijs een belangrijke bouwsteen van het MVS jeugdmodel. In dat kader hebben wij onder meer het streven om (jeugd)hulp meer op school en waar mogelijk in de klas te organiseren om afstemming op de leefwereld van het kind te bevorderen. De inhoud van deze bouwsteen is gebaseerd op intensieve gesprekken met vertegenwoordigers uit zowel onderwijs als de jeugdhulpsector.

Het grootste deel van uw bevindingen zijn voor ons zeer herkenbaar. Met de opbouw van het MVS jeugdmodel, waaronder het in MVS-verband contracteren van jeugdhulp, proberen wij te voorzien in de door u gesignaleerde knelpunten en verbeteringen en nemen de conclusies en aanbevelingen mee bij de verdere implementatie. Ook de door u benoemde bevorderende factoren voor een goede samenwerking zijn voor ons herkenbaar, zoals de inzet van onze gezinsspecialisten als belangrijke verbindende schakel tussen jeugdhulp en onderwijs. De samenwerking op het niveau van de ondersteuningsteams en de samenwerkingsverbanden beschouwen wij als een krachtige basis voor de doorontwikkeling van de integrale aanpak. Wij zijn blij dat u dit ook herkent.

Hoewel u (de betrokkenheid van het onderwijs bij) de ontwikkeling van het MVS jeugdmodel benoemt als een bevorderende factor, zien wij onze voornemens en de al ingezette ontwikkelingen met betrekking tot het MVS jeugdmodel in mindere mate terug in de conclusie en aanbevelingen.

Van zowel ambtelijke als bestuurlijke zijde is hierop gewezen en zijn stukken aangeleverd. Ook de transformatie doelstellingen in de relatie tussen onderwijs en jeugdhulp vanuit de “Stuurgroep Transformatie Rijnmond” zijn niet meegenomen.

U heeft er voor gekozen zich (bijna) uitsluitend te beperken tot de huidige situatie. Het rapport zou echter aan actualiteitswaarde winnen als de onderzoekers onze plannen, waarin wij reeds anticiperen op de geconstateerde knelpunten, hadden meegenomen in de conclusies en aanbevelingen. Wij betreuren dat de actuele planvorming onderbelicht is gebleven, temeer omdat het een cruciale ontwikkeling is, waarover onze gemeenteraden inmiddels onomkeerbare besluiten hebben genomen.

Wij merken tevens op dat er door de RKC en gemeenten verschillende visies en definities worden gehanteerd van het begrip ‘sturing’. Hierdoor herkennen wij ons op onderdelen onvoldoende in conclusies en aanbevelingen op gebied van sturing.

Daarnaast valt ons de onevenredigheid op in geïnterviewde partijen, waarbij het onderwijs sterker is vertegenwoordigd dan de jeugdhulppartijen. Hierdoor is er ons inziens sprake van een wat eenzijdige belichting van de stand zaken. Ook omdat de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond en diens gezamenlijke contractering van de specialistische jeugdhulp op minimale wijze is meegenomen. Wij menen dat dit uw conclusies en aanbevelingen mogelijk heeft beïnvloed. Dit doet overigens niets af aan het beeld dat de geïnterviewden hebben geschetst.

Conclusie

U concludeert in het onderzoeksrapport dat de gemeenten Schiedam en Vlaardingen beperkt afspraken maakten over de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulporganisaties. De afspraken die er zijn richten zich met name praktisch op de lichtere ondersteuning en minder op de complexere problematiek. De ambitie van de gemeenten om de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs met elkaar te verbeteren wordt hierin wel herkend.

Wij herkennen ons grotendeels in de conclusies. Op basis van bevindingen uit eerdere gesprekken en evaluaties hebben wij hier al op geanticipeerd door samen met onderwijs en zorgpartners te werken aan verbetering van de aansluiting van jeugdhulp en passend onderwijs. Een groot deel van uw aanbevelingen worden dan ook in onze plannen ondervangen. Bij de uitwerking van deze plannen blijven wij het onderwijs intensief betrekken. Uw rapportage bevestigt immers dat het noodzakelijk is blijvend te investeren in onderling contact, dezelfde taal spreken en het vastleggen van concrete afspraken waarop we elkaar kunnen aanspreken.

Aanbevelingen

Op basis van de conclusies beveelt de RKC beide raden aan:

1. *Meer inzetten op het inrichten van de samenwerking volgens het netwerk- of integrale model in plaats van het door de gemeenten gehanteerde ketenmodel.*

De aanbeveling om meer in te zetten op het inrichten van de samenwerking volgens het netwerk- of integrale model in plaats van het door de gemeenten gehanteerde ketenmodel wordt door ons gedeeld. In het MVS jeugdmodel wordt uitgegaan van situationeel handelen omdat een keten kwetsbaar is in overdrachtsmomenten. Dit uitgangspunt komt overeen met het door u aanbevolen netwerkmodel. Op school, met de juiste mensen, samen doen wat nodig is, is de kern van het MVS jeugdmodel. De bouwsteen Versteving positie onderwijs in het MVS jeugdmodel speelt hier een cruciale rol in.

2. *Als gemeente een (nog) sterker faciliterende rol te spelen door ervoor te zorgen dat professionals uit de onderwijs – en jeugdhulpwereld elkaar beter leren kennen en meer zicht en kennis krijgen van elkaars domeinen, taken en (on)mogelijkheden.*

In deze aanbeveling herkennen wij sterk het beeld vanuit het onderwijs en in mindere mate dat vanuit de zorg en het wijkteam. Zo kan het onderwijs een jeugdige niet direct aanmelden bij zorginstellingen, een aanmelding verloopt altijd via het wijkteam (of de huisarts). De wens vanuit het onderwijs om het gehele aanbod aan zorgaanbieders en jeugdhulp te kennen zien wij dan ook niet als noodzakelijk. Bij de ontwikkeling van het MVS jeugdmodel en de onderwijsvisies hebben brede sessies plaatsgevonden waarin gesproken is over gezamenlijke leidende principes. Tevens zijn er overleggen op wijkniveau, waarin scholen, gezinsspecialisten, samenwerkingsverband en wijkteam gezamenlijke acties bespreken en nadere afstemming plaatsvindt. We delen uw mening dat het samenbrengen van beide werelden en het uitspreken van rollen en verwachtingen nodig is om het netwerk te versterken. Wij zien dit als een aanbeveling voor alle partners, waaronder het onderwijs. Wij kunnen dit vanuit onze rol faciliteren en zullen de uitwerking van deze aanbeveling bespreken met onze onderwijs en jeugdhulppartners.

3. *Gezamenlijke richtlijnen opstellen met onderwijs- en jeugdhulporganisaties over het delen van privacygevoelige informatie en over afspraken omtrent casusregie. Dit verbetert de mogelijkheden om tijdig passende en integrale hulp te bieden en leidt tot een efficiëntere werkwijze.*

Wij delen uw advies dat er afspraken en richtlijnen nodig zijn om op een efficiënte manier tijdig hulp te kunnen bieden. Een groot deel van deze aanbeveling ondervangen wij momenteel in de uitvoering van de ontwikkelagenda aansluiting jeugdhulp en onderwijs, waarin rolverduidelijking en afspraken omtrent casusregie en het delen van privacygevoelige informatie in het proces van schoolverzuim worden uitgewerkt. De opdracht gegevensdeling trekken wij door in de implementatie van het MVS jeugdmodel, zodat ook afstemming met de gespecialiseerde zorgaanbieders wordt gedekt. Uw rapport stelt dat opstellen van gezamenlijke richtlijnen voor het delen van privacygevoelige informatie eenvoudiger te realiseren is als het aantal jeugdaanbieders wordt teruggebracht, wij trekken dit in twijfel. Partners van onderwijs en jeugdhulp hebben ieder eigen protocollen en richtlijnen en de manier waarop ze die hanteren op de werkvloer varieert. Bekendheid met de richtlijnen van de andere organisaties is nog een (grote) stap verder. Het zal ons inziens dan ook een complexe opdracht zijn. Desalniettemin delen wij uw advies betreft privacygevoelige informatie en werken wij verder aan het tot stand brengen van gezamenlijke richtlijnen hieromtrent in onze regio.

4. *Samen met schoolbesturen en het samenwerkingsverband, richtlijnen opstellen voor de financieringsarrangementen rond casussen waarbij zowel het onderwijs als de jeugdhulp betrokken zijn.*

De financiering van Onderwijs-Zorg aanbod kent een grijs gebied. Er zijn heldere richtlijnen wat onderwijs kan bieden en wat wettelijk onder jeugdhulp valt, maar vaak is er juist een combinatie van beide nodig. Dit vraagt om maatwerk, waar geen vaste richtlijnen voor gelden. Wij maken in deze gevallen financieringsafspraken op casusniveau waarbij we binnen de richtlijnen de mogelijkheden voor cofinanciering opzoeken. Wij delen uw beeld dat er meer structuur nodig is, daarom hebben wij gezamenlijke casuïstiekbespreking ingebed waar structurele afstemming betreft financiering plaatsvindt. Samen met school, wijkteam en Samenwerkingsverband Onderwijs Dat Past wordt besproken of de juiste hulp wordt ingezet, of er overbruggingszorg nodig is en of de inzet aansluit bij de belevingswereld van de jeugdige. Zo kunnen wij lering trekken uit casuïstiek en waar nodig structuur of aanbod beter afstemmen. Dit willen wij, mede op uw aanbeveling, verder uitrollen naar het voortgezet onderwijs. Daarnaast gaan wij er van uit dat door de invoering van het MVS jeugdmodel in het algemeen en de gewijzigde inkoop in het bijzonder dit probleem zich in de praktijk minder voor zal doen. Jeugdhulp en onderwijs zullen immers eerder en beter op elkaar aansluiten.

5. *Het mogelijk maken dat meer van de door de gemeente aangeboden preventieve ondersteuning beschikbaar te maken op vo-scholen, zoals sociale vaardigheidstrainingen.*

Er is ruim voorliggend aanbod in de stad aanwezig, waarbij het niet ons doel is om alle ondersteuning op school te organiseren. Daar waar het een meerwaarde heeft, kan (jeugd)hulp op school plaatsvinden. Vanuit de Bouwsteen versterking positie onderwijs van het MVS jeugdmodel gaan we in gesprek met VO-scholen over hun aanvullende behoefte aan jeugdhulpondersteuning en het passende organisatieniveau daarvoor. Daarbij nemen we mee dat het onderwijs en jeugdhulp andere verwachtingen koesteren en een ander normenkader hanteren als het gaat om normaliseren.

6. *Aanbevelingen zijn makkelijke rop te volgen wanneer het aantal zorgaanbieders drastisch wordt teruggedrongen*

Na de benoeming van de aanbevelingen stelt het rapport nog een onofficiële aanbeveling. Hierop reagerend geven wij aan dat met ons doel om het aantal zorgaanbieders te beperken en deze dichter om ons heen te organiseren binnen ons MVS jeugdmodel reeds wordt ingespeeld op deze aanbeveling. Het streven is dat de gecontracteerde aanbieders zoveel mogelijk zorg (maar minimaal 70%) zelf leveren. Afspraken over de jeugdhulp en de samenwerking met het onderwijs kunnen dan makkelijker worden gemaakt.

Wij danken u voor de inzichten die uw rapport ons heeft gegeven en zullen deze meenemen in de reeds ingezette koers tot verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp. Wij vertrouwen erop u via deze weg voldoende te hebben geïnformeerd. Wij zien het definitieve rapport graag tegemoet.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Schiedam,

de secretaris,

drs. M.A. van den Hende, wnd.

de burgemeester,

C.H.J. Lamers

Rekenkamercommissie Schiedam-Vlaardingen
Postbus 1002
3130 EB VLAARDINGEN

Postbus 1002
3130 EB Vlaardingen

Bezoekadres:
Westnieuwland 6
3131 VX Vlaardingen

t.a.v. mevrouw Garama, secretaris

Telefoon:
(010) 248 4000

www.vlaardingen.nl/contact

www.vlaardingen.nl

datum	onderwerp	pagina
2 februari 2021	Bestuurlijke reactie rekenkameronderzoek	1/5
briefnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
1831243	-	

Geachte Rekenkamercommissie,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van uw onderzoeksrapport "*Samenwerking (passend) onderwijs en jeugdhulp in de gemeenten Schiedam en Vlaardingen*". Het onderzoek behandelt een belangrijk, complex en actueel thema.

Het verbeteren van de aansluiting tussen jeugdhulp- en onderwijsondersteuning is een belangrijke doelstelling van ons college én een terugkerend onderwerp in de gesprekken die wij op MVS-niveau voeren met het onderwijs. Ook in de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond hebben wij hier veel aandacht voor. Naast het feit dat het onderdeel is van onze gezamenlijke Ontwikkelagenda aansluiting jeugdhulp en onderwijs, waar ingezet wordt op rolverduidelijking en afstemmingsafspraken, is het versterken van de positie van het onderwijs een belangrijke bouwsteen van het MVS jeugdmodel. In dat kader hebben wij onder meer het streven om (jeugd)hulp meer op school en waar mogelijk in de klas te organiseren. Omgekeerd moet het onderwijs ook naar de jeugdhulp worden gebracht om jeugdhulp te leren in hun aanpak rekening te houden met de schoolvoorwaarden. De inhoud van deze bouwsteen is gebaseerd op intensieve gesprekken met vertegenwoordigers uit zowel onderwijs als de jeugdhulpsector. Het grootste deel van uw bevindingen zijn voor ons daarom zeer herkenbaar. Met de opbouw van het MVS jeugdmodel, waaronder het in MVS-verband contracteren van jeugdhulp, proberen wij te voorzien in de door u gesignaleerde knelpunten en verbeteringen. In dat opzicht komt uw rapportage op een goed moment, omdat wij de conclusies en aanbevelingen uit uw onderzoek kunnen meenemen bij de implementatie van het MVS jeugdmodel in het algemeen en de inkoop van jeugdhulp in het bijzonder.

Ook de door u benoemde bevorderende factoren voor een goede samenwerking zijn voor ons herkenbaar. Het doet ons deugd dat u de inzet van onze gezinsspecialisten specifiek benoemt als een belangrijke verbindende schakel tussen jeugdhulp en onderwijs. Die rol kunnen zij overigens alleen vervullen, doordat de aansluiting ook van de zijde van het onderwijs actief wordt gezocht en gefaciliteerd door de inzet van de onderwijsspecialisten. Wij beschouwen de samenwerking op het niveau van de ondersteuningsteams en de samenwerkingsverbanden als een krachtige basis voor de doorontwikkeling van de integrale aanpak. Wij zijn blij dat u dat ook herkent.

Hoewel u (de betrokkenheid van het onderwijs bij) de ontwikkeling van het MVS jeugdmodel benoemt als een bevorderende factor, zien wij onze voornemens en de al ingezette ontwikkelingen met betrekking tot het MVS jeugdmodel in mindere mate terug in de conclusie en aanbevelingen. Van zowel ambtelijke als bestuurlijke zijde is hierop gewezen en zijn stukken aangeleverd. Ook de transformatie doelstellingen in de relatie tussen onderwijs en jeugdhulp vanuit de "Stuurgroep Transformatie Rijnmond" zijn niet meegenomen. U heeft er voor gekozen zich (bijna) uitsluitend te beperken tot de situatie, zoals die nu is dan wel wordt ervaren. Wij betreuren het dat hierdoor de actuele planvorming onderbelicht is gebleven en dat u geen uitspraken doet over de mate waarin wij met name door de inrichting van het MVS jeugdmodel anticiperen op de geconstateerde knelpunten. Temeer omdat het een cruciale ontwikkeling is, waarover onze gemeenteraden inmiddels onomkeerbare besluiten hebben genomen.

Daarnaast valt ons de onevenredigheid op in geïnterviewde partijen, waarbij het onderwijs sterker is vertegenwoordigd dan de jeugdhulppartijen (tien ten opzichte van drie). Hierdoor is er ons inziens sprake van een wat eenzijdige belichting van de stand zaken. Temeer omdat de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond op minimale wijze is meegenomen. De belangrijke context met betrekking tot de gezamenlijke contractering van de specialistische jeugdhulp door de 15 deelnemende gemeenten ontbreekt hierdoor. Wij menen dat dit uw conclusies en aanbevelingen mogelijk heeft beïnvloed. Dit doet overigens niets af aan het beeld dat de geïnterviewden hebben geschetst.

Hieronder geven wij gevolg aan uw verzoek bestuurlijk te reageren op de conclusies en aanbevelingen uit uw onderzoeksrapport.

Conclusie

U concludeert in het onderzoeksrapport dat de gemeenten Schiedam en Vlaardingen beperkt afspraken maakten over de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulporganisaties. De afspraken die er zijn richtten zich met name praktisch op de lichtere ondersteuning binnen school en wijkteam. Voor de complexere problematiek ontbreken momenteel nog kaders over wie regie voert en wie betaalt. De meerwaarde van samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp wordt zeker onderkend, maar door het ontbreken van verdergaande samenwerkingsafspraken kan niet altijd passende en integrale hulp geboden kan worden. Onze ambitie om de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs met elkaar te verbeteren wordt hierin onderkend.

Allereerst willen wij aangeven dat wij ons grotendeels herkennen in de conclusies. Op basis van bevindingen uit eerdere evaluaties hebben wij hier al op geanticipeerd door samen met onderwijs en zorgpartners te werken aan verbetering van de aansluiting van jeugdhulp en passend onderwijs. Dit ziet u terug in onze Ontwikkelagenda aansluiting jeugdhulp en onderwijs en het Koersdocument MVS jeugdmodel. Een groot deel van uw aanbevelingen wordt dan ook in deze plannen ondervangen. Bij de uitwerking daarvan zullen wij het onderwijs intensief (blijven) betrekken. Uw rapportage bevestigt immers dat het noodzakelijk is blijvend te investeren in onderling contact, dezelfde taal spreken en het vastleggen van concrete afspraken waarop we elkaar kunnen aanspreken.

Wij begrijpen dat de onderzoekers vanuit hun opdracht conclusies en aanbevelingen doen op basis van de huidige uitvoeringspraktijk. Tegelijkertijd zou het rapport aan actualiteitswaarde winnen als de onderzoekers ook rekening hadden gehouden met onze voornemens, die immers al duidelijk omschreven staan.

Wij merken tevens op dat de RKC en gemeenten verschillende visies en definities hanteren van het begrip 'sturing'. Hierdoor herkennen wij ons op onderdelen onvoldoende in conclusies en aanbevelingen op gebied van sturing. Kort samengevat komt het er op neer dat wij uitgaan van een regisserende functie op afstand. De verantwoordelijkheid voor effectieve samenwerking op casusniveau beleggen wij primair

bij de uitvoeringsorganisaties. Via contractmanagement, relatiebeheer en accountbeheer sturen wij hier op, maar leggen de uitvoeringsverantwoordelijkheid daar wij hij ons inziens hoort: bij de casusregisseur.

Aanbevelingen

Op basis van de conclusies beveelt de RKC beide raden aan:

1. *Om meer in te zetten op het inrichten van de samenwerking volgens het netwerk- of integrale model in plaats van het door de gemeenten gehanteerde ketenmodel. Het netwerk- en integrale model scoren landelijk hoger op werkzame factoren in de samenwerking, zoals een gezamenlijke visie.*

De aanbeveling om meer in te zetten op het inrichten van de samenwerking volgens het netwerk- of integrale model in plaats van het door de gemeenten gehanteerde ketenmodel delen wij. In het MVS jeugdmodel wordt uitgegaan van situationeel handelen omdat een keten kwetsbaar is in overdrachtsmomenten. Dit uitgangspunt komt overeen met het door u aanbevolen netwerkmodel. Op school, met de juiste mensen, samen doen wat nodig is, is de kern van het MVS jeugdmodel. De bouwsteen Versteving positie onderwijs in het MVS jeugdmodel speelt hier een cruciale rol in.

2. *Om als gemeente een (nog) sterker faciliterende rol te spelen door ervoor te zorgen dat professionals uit de onderwijs – en jeugdhulpwereld elkaar beter leren kennen en meer zicht en kennis krijgen van elkaars domeinen, taken en (on)mogelijkheden. Professionals hebben behoeften aan meer gezamenlijke overleggen. Uitwisseling over en kennis van elkaars professionele waarden en kaders, werkwijzen, en handelingsperspectieven versterkt het onderlinge vertrouwen.*

In deze aanbeveling herkennen wij sterk het beeld vanuit het onderwijs en in mindere mate dat vanuit de zorg en het wijkteam. Zo kan het onderwijs een jeugdige niet direct aanmelden bij zorginstellingen. Een aanmelding verloopt altijd via het wijkteam of de huisarts. De wens vanuit het onderwijs om het gehele aanbod aan zorgaanbieders en jeugdhulp te kennen zien wij dan ook niet als noodzakelijk. Wij tekenen daarbij aan dat het onderwijs soms verwachtingen heeft en aannames doet die niet aansluiten bij de uitgangspunten of mogelijkheden van het jeugdhulpstelsel, zowel landelijk als lokaal. Op basis van privacyaspecten is het bijvoorbeeld niet altijd mogelijk voor jeugdhulp om informatie te delen met school. Zeker niet als ouders/jongeren daarvoor geen toestemming geven.

Bij de ontwikkeling van het MVS jeugdmodel hebben brede sessies plaatsgevonden waarin gesproken is over gezamenlijke leidende principes, zo ook bij de opstelling van onze onderwijsvisies. Tevens zijn er nu overleggen op wijkniveau, waarin scholen, gezinsspecialisten, samenwerkingsverband en wijkteam gezamenlijke acties bespreken en nadere afstemming plaatsvindt. We willen zeker meer investeren in de versterking van het netwerk en delen uw mening dat het samenbrengen en uitspreken van rollen en verwachtingen nodig is om dit te realiseren. Wij zien dit als een aanbeveling voor alle partners, waaronder het onderwijs. Wij kunnen dit vanuit onze rol faciliteren en zullen de uitwerking van deze aanbeveling bespreken met onze onderwijspartners in het bestuurlijk REA.

3. *Om met onderwijs- en jeugdhulporganisaties gezamenlijke richtlijnen opstellen over het delen van privacygevoelige informatie en over afspraken omtrent casusregie. Dit verbetert de mogelijkheden om tijdig passende en integrale hulp te bieden en leidt tot een efficiëntere werkwijze.*

Wij delen uw advies dat afspraken en richtlijnen nodig zijn om op een efficiënte manier tijdig hulp te kunnen bieden. Een groot deel van deze aanbeveling ondervangen wij momenteel in één van de werkgroepen van de Ontwikkelagenda aansluiting jeugdhulp en onderwijs, waarin het delen van privacygevoelige informatie in het proces van schoolverzuim wordt uitgewerkt. Deze trekken wij door

in de werkgroep gegevensdeling bij de implementatie van het MVS jeugdmodel, zodat ook afstemming met de gespecialiseerde zorgaanbieders wordt gedekt. Overigens vragen wij ons af of het opstellen van gezamenlijke richtlijnen voor het delen van privacygevoelige informatie eenvoudiger te realiseren is als het aantal jeugdaanbieders wordt teruggebracht, zoals u in uw rapport stelt. Ons inziens zal dit altijd een complexe en zeer ingewikkelde opdracht zijn. Zo ervaren wij onze inzet hierop ook: partners van onderwijs en jeugdhulp hebben in de eerste plaats eigen protocollen en richtlijnen opgesteld bij de (wettelijke) kaders waaraan zij moeten voldoen. Daarnaast varieert de manier waarop ze die hanteren en wisselt de praktische kennis ervan op de werkvloer bij de eigen professionals. Bekendheid met de richtlijnen van de andere organisaties is nog een (grote) stap verder. Desalniettemin delen wij uw advies betreft privacygevoelige informatie en werken wij verder aan het tot stand brengen van gezamenlijke richtlijnen hieromtrent in onze regio.

Wat voor privacy geldt, geldt in grote lijnen ook voor casusregie. Wij hebben hierover gezamenlijk richtlijnen vastgelegd en afspraken gemaakt. Desondanks blijkt de werkpraktijk weerbarstig. We zullen dit continue aandacht geven en verder oppakken binnen de werkgroepen van de Ontwikkelagenda en het MVS jeugdmodel.

4. *Om samen met schoolbesturen en het samenwerkingsverband, richtlijnen op te stellen voor de financieringsarrangementen rond casussen waarbij zowel het onderwijs als de jeugdhulp betrokken zijn.*

De financiering van Onderwijs-Zorg aanbod kent een grijs gebied. Er zijn heldere richtlijnen wat onderwijs kan bieden en wat wettelijk onder jeugdhulp valt maar vaak is er juist een combinatie van beide nodig. Dat vraagt om maatwerk, waar geen vaste richtlijnen voor gelden. Wij maken in deze gevallen financieringsafspraken op casusniveau waarbij we binnen de richtlijnen de mogelijkheden voor cofinanciering opzoeken. Wij delen uw beeld dat er meer structuur nodig is in deze cases en daarom zijn wij binnen het primair onderwijs al begonnen met gezamenlijke casuïstiekbespreking en structurele afstemming betreft financiering. Samen met school, wijkteam en het samenwerkingsverband bekijken we of er wel het juiste wordt ingezet, of er overbruggingszorg nodig is en of de inzet aansluit bij de belevingswereld van de jeugdige. Op deze manier kunnen wij hier lering uit trekken en waar nodig structuur of aanbod beter afstemmen. Dit willen wij, mede op uw aanbeveling, verder uitrollen naar het voortgezet onderwijs. Hierbij hanteren wij een drietrapsraket van wat er aan ondersteuning nodig is: eerst binnen school, waar mogelijk aangevuld met ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband, waar nodig wordt aanvullende jeugdhulp ingezet. Daarnaast gaan wij er van uit dat door de invoering van het MVS jeugdmodel in het algemeen en de gewijzigde inkoop in het bijzonder dit probleem zich in de praktijk minder voor zal doen. Jeugdhulp en onderwijs zullen immers eerder en beter op elkaar aansluiten.

5. *Het mogelijk te maken dat meer van de door de gemeente aangeboden preventieve ondersteuning beschikbaar te maken op vo-scholen, zoals sociale vaardigheidstrainingen. Volgens professionals is de stap voor jongeren en ouders om van een ondersteuningsaanbod gebruik te maken kleiner als het dichtbij, op school georganiseerd wordt.*

Er is ruim voorliggend aanbod in de stad aanwezig, waarbij het niet ons doel is om alle ondersteuning op school te organiseren. Daar waar het een meerwaarde heeft, kan (jeugd)hulp op school plaatsvinden. Vanuit de Bouwsteen versterking positie onderwijs van het MVS jeugdmodel gaan we in gesprek met VO-scholen over hun aanvullende behoefte aan jeugdhulpondersteuning en het passende organisatieniveau daarvoor. Daarbij nemen we mee dat jeugdhulp een ander normenkader lijkt te hanteren dan het onderwijs als het gaat om normaliseren en de-medicaliseren in relatie tot 'veilig en gezond' opgroeien. Onze ervaring is dat beide sectoren niet alleen een andere taal spreken maar ook andere verwachtingen koesteren. Dit maakt eens te meer de noodzaak duidelijk om op alle niveaus met elkaar in gesprek te blijven zoals in eerdere aanbeveling wordt aangegeven. Wij rekenen dit zeker tot onze taak en nemen uw aanbevelingen op dit punt ter harte.

Maatschappelijke Ontwikkeling
Jeugd en Maatschappelijke Ondersteuning

6. Na de benoeming van de aanbevelingen stelt het rapport dat deze makkelijker op te volgen wordt wanneer het aantal zorgaanbieders drastisch wordt teruggedrongen. Dit is geen officiële aanbeveling, maar wij willen hier toch op reageren. Ons doel van het MVS jeugdmodel is om het aantal zorgaanbieders te beperken en deze dichter om ons heen te organiseren. Het streven is dat de gecontracteerde aanbieders zoveel mogelijk zorg (maar minimaal 70%) zelf leveren. Afspraken over de jeugdhulp en de samenwerking met het onderwijs kunnen dan makkelijker worden gemaakt.

Wij danken u voor de inzichten die uw rapport ons heeft gegeven, wij herkennen ons grotendeels in de aanbevelingen en gaan hier de komende tijd verder mee aan de slag. Wij hopen u via deze weg voldoende te hebben geïnformeerd. Wij zien het definitieve rapport graag tegemoet.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Vlaardingen,

de secretaris,
Erwin Stolk

de burgemeester,
Bas Eenhoorn

Wilt u bij beantwoording van deze brief het briefnummer 1831243 vermelden.

5 Nawoord rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie dankt beide colleges voor de reacties op het onderzoek. Beide colleges geven aan zich grotendeels in de conclusies te herkennen en al bezig te zijn met een groot deel van de aanbevelingen.

Beide colleges betreuren het dat in het onderzoek de plannen rond het MVS-jeugdmodel niet zijn meegenomen. De keuze van de Rekenkamercommissie om deze plannen en voornemens niet mee te nemen, vloeit voort uit de onderzoeksvraag. Daarin gaat het uiteindelijk om de realisatie van passende en integrale hulp aan v(s)o- en mbo-leerlingen met problemen of ondersteuningsbehoeften die zowel het domein van (passend) onderwijs als jeugdhulp raken. Het onderzoek richtte zich met andere woorden op de gevolgen van gemeentelijk beleid (en sturing) voor de dagelijkse praktijk van deze leerlingen. Die gevolgen voor plannen en voornemens zijn anders van door een ex ante-evaluatie niet te onderzoeken. Een dergelijke evaluatie zou een ander type onderzoek betekenen, en daarvoor heeft de RKC niet gekozen.

Beide colleges merken op dat de RKC en gemeenten verschillende visies op en definities van sturing hanteren. Deze opmerking is in de reactie op het ambtelijk hoor ook aan de orde geweest. Waar de gemeenten sturing vooral zien als ondersteunen en faciliteren, ziet de RKC daarnaast het actief stimuleren van samenwerking als een belangrijk onderdeel van sturing. Zeker als, zoals de RKC in dit onderzoek heeft gedaan, wordt geconstateerd dat de samenwerking niet leidt tot de gewenste maatschappelijke resultaten - zie onze conclusies. Deze opvatting sluit aan bij onderzoek naar intersectorale samenwerking en bij de opvatting zoals gehanteerd in de landelijke evaluatie van passend onderwijs. We willen daarbij nogmaals benadrukken dat bestuurders en managers van zowel onderwijs- als jeugdhulporganisaties bijna geen gemeentelijke sturing ervaren op de samenwerking.

Tot slot is het beide colleges opgevallen dat er een onevenredigheid bestaat in de geïnterviewde partijen, waardoor de blik in het onderzoek wat eenzijdig zou zijn. Het klopt dat we in het onderzoek meer respondenten uit het onderwijs hadden dan uit de jeugdhulp. Dit heeft naar onze stellige overtuiging geen invloed op onze conclusies. Professionals uit beide domeinen geven aan dat ze elkaar en elkaars wereld niet kennen en dat er onduidelijkheden zijn over de casusregie en financiën.